

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



• HVAR 8 DAG •

ILLUSIRERADT

MAGASIN



HÖGSJÖN I VERMLAND. — FOTO GULLSTRÖM, AGNESBERG.

13:DE ÅRG.

DEN 22 SEPTEMBER 1912.

N^o 52



H. 8 D^{nr} STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliche: Bengt SJÖVÄRSKAR.

Kan Rydén

KARL RYDIN.†

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Från Stockholm ingick den 9 sept. underrättelse, att landshöfdingen öfver Gottlands län Karl Rydin på morgonen samma dag aflidit å Saltsjöbadens sanatorium. Redan i varas spordes det, att landshöfding Rydin drabbats af en ohälsa, som snart visade sig vara af obotlig art: det rörde sig om en inoperabel tumör i ryggmärgssträngen. Närmaste dödsorsaken var emellertid lunginflammation. Det var en af träget, plikttroget och framgångsrikt ämbetsmannaarbete i sällsynt grad uppylld lefnad, som härmed nådde ett mänskligt att döma allt för tidigt slut.

Landshöfding *Karl Rudolf Rydin* var född i Borås den 20 november 1854, son till fabriksägaren Johannes Johansson därstädes och hans maka Elisabeth Charlotta Rydin, en kusin till den berömde statsrättsläraren, prof. H. L. Rydin i Upsala. Efter att 1873 ha ilagt mogenhetsexamen kom han som student till Upsala, där han hängaf sig åt juridiska studier, hvilka 1883 ledde till afläggande af juris utriusque kandidatexamen. Efter sedvanlig tingsstjänstgöring erhöill han 1886 vice häradshöfdingetitel samt fortsatte därefter sina juridiska studier med det resultat, att han 1889 efter aflagda prof af juridiska fakulteten i Upsala promoverades till juris utriusque doktor, en då för tiden ytterst ovanlig lärdomsgrad för andra än akademiska lärare och även åt dessa vanligen tilldelad honoris causa. Nämnda och föregående år hade han gjort bekantskap äfven med det parlamentariska lifvet, i det han tjänstgjorde som sekreterare i konstitutionsutskottet. Emellertid adrog han sig med sina omfattande insikter, sitt klara hufvud och sin ovanliga arbetsförmåga dåvarande presidentens i kammarkollegium, Hans Forssells, uppmärksamhet och denne, som älskade att vid sitt ämbetsverk fästa framstående begåfningar, förmådde honom inträda däri. Så blef han 1889 t. f. kammarråd, 1890 ordinarie advokattiskal i kammarkollegium och redan följande år ordinarie kammarråd.

På det kamerala området förvärfvade sig Rydin snart anseende som en sällsynt auktoritet. Närmast på denna grund var det han inkallades i den stora kommitté för utarbetande af nytt förslag till löneroglering för prästerskapet, som tillsattes med anledning af de hittills använda lokala lönerogleringarnes begynnande utlöpnade år 1912. I denna kommitté blef han snart den ledande själen och i den nedlade han sin förnämsta lifsgärning. Under omkring ett helt årtionde togos hans tid och enorma arbetsförmåga helt i anspråk härför man kan säga natt och dag och säkert sommar och vinter, ty han utnådde sig för det arbetet aldrig någon semester. På honom hängde i själfva verket hela detta tunga, ytterst invecklade och svåra arbete, först i hans egenskap af sekreterare i kommittén, men längsta tiden i hans egenskap af vice ordförande och sekreterare. För den, som har blott någon aning om våra kyrkligt-kamerala förhållandens svårtillgängliga beskaffenhet, måste hans i prästlönerogleringens flerbandiga betänkande nedlagda, kvantitativt lika omfattande som kvalitativt öfverlägsna arbete väcka den största beundran. Med kraft avvisade han de från prästerligt håll uppdykande krafven på återupplifvande af de gamla tiondeanspråken i hela deras ursprungliga vidd och banade därigenom väg för den omläggning af prästerskapets aflöningsförhållanden på fullt modern basis, som från och med nästa år kommer att börja

genomföras. I Sveriges kyrkoförvaltnings historia har han därmed förvärfvat anspråk på ett varaktigt och äradt minne.

Utom för prästlönerogleringsreformen togs Rydins ovanliga kraft i anspråk jämväl för ett flertal andra kräfvande utredningsarbeten. Så biträdde han vid uppgörandet af 1907 års k. proposition angående kommunal rösträttsreform. Så hade han plats i den kommitté, som f. n. är sysselsatt med omordning af statsdepartementen och hade ej ringa del i de modärna riktlinier för centralförvaltningens omorganisation, som sistlidet år framlades af de förenade departemental- och kommerskollegii-kommittéerna. Vidare var han ledamot af den kommitté, som 1906 tillsattes för reglering af dissenters kyrkliga skattskyldighet.

Den 26 maj 1909 utnämndes Rydin till regeringsrådet Aug. Walls efterträdare å Gottlands landshöfdingestol. Det blef honom icke länge förunnadt att värka i detta ämbete, men det var tillräckligt länge för att förvärfva åt honom sina länsinnevånarens erkännande och tillgifvenhet. Hans vinnande personliga egenskaper, tillgänglighet, flärdlöshet, rättfärdighet, och hans lefvande intresse för allt, som rörde provinsen och dess välfärd och utveckling, gjorde honom, vittnar en ortstidning, omtyckt och afhållen af Gottlands befolkning. På torde, såges det, de landshöfdingar ha varit före honom, hvilka så som han idkat personligt umgänge med sitt läns invånare. "Landshöfding Rydins urbana sätt, hans fint odlade vett, hans säkra taktkänsla kommo honom till största hjälp vid hans sträfvan att närma sig sina medmänniskor, men äfven det gästfria hus, som han och hans maka, född Stråle af Ekna, förde, var därvid af betydelse". Slag i slag valdes han till ordförande af länets hushållningssällskap, af föreningen Gotlands fornvänner, af frimurarlogen St Nikolaus, af Gottlands Skytteförbund, af sällskapet D. B. V. m. fl. Länets landsting skyndade att betyga den nye höfdingen sitt förtroende genom att invälja honom i styrelsen för folkhögskolan i Hemse och på hösten 1911 utsågs han till en af provinsens tre representanter i riksdagens andra kammare. För fullgörandet af detta uppdrag anträdde han i början af innevarande år den resa till huvudstaden, hvarifrån han icke mer skulle återvända till sitt höfdingedöme.

Rydin var i besittning af ett utprägladt sinne för konst och litteratur och hans offervillighet, när det gällde att främja kulturella uppgifter, skall sent glömmas af Gottlands fornvänner, som upprepade gånger af honom erhöillo kraftiga handtag, samt Gottlands sångarförbund, som valt honom till sin hedersledamot.

Af yttre utmärkelser innehade landshöfding Rydin kommandörstecknet af första klassen af Nordstjärneorden samt Gottlands skytteförbunds förtjänstmedalj i guld, som tilldelades honom som erkännande af de förtjänster han ilagt vid organiserandet och ledandet af riksskyttetäflingen i Visby 1911.

Närmast söries han af sin efterlevande maka Therese Rydin, f. Stråle af Ekna, med hvilken han varit förenad i ett lyckligt äktenskap sedan 1891. Men medkänslan med hennes sorg är icke blott djup och allmän bland Gottlands folk, utan ock bland alla de många, som i den hädangångne lärt värdera den goda människan, den skicklige ämbetsmannen, den varme fosterlandsvännen.

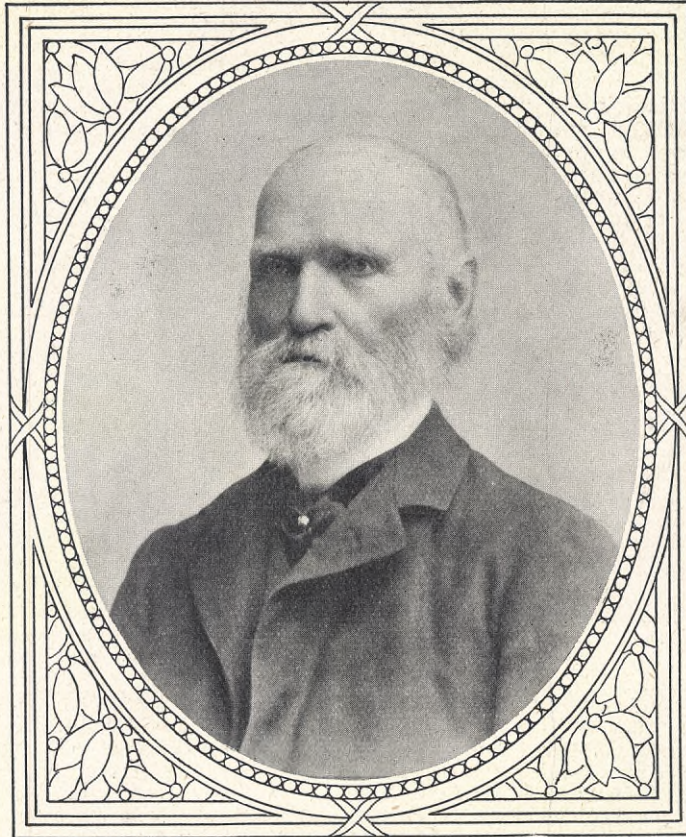
CARL GUSTAF MALMSTRÖM †.

Den svenska historieskrifningens nestor, en af de aderton i Svenska akademien — äfven bland dem den äldste — f. riksarkivarien Carl Gustaf Malmström kallades den 12 september hädan i sitt nittionde år.

Carl Gustaf Malmström var född den 2 november 1822 på Södra Holmstorp i Tysslinge socken i Närike. Fadern var godsägaren och ekonomidirektören Carl Adolf Malmström, modern hette Hedvig Ulrika Styffe, tillhörande samma släkt, som skänkt vårt land den bekante arkivforskaren och skildraren af Sverige under

Kalmarunionen, kusinen Carl Gustaf Styffe. Vid aderton års ålder blef han student i Uppsala, där brodern, "Angelikas" skald, Bernhard

Elis Malmström, just stod i förgrunden och där han i den lärde C. F. Bergstedt fann en själafrände. Sex år senare aflade han filosofie kandidatexamen och promoverades 1848 till filosofie doktor. Från början hade han valt historien till hufvudstudium — först Geijer, sedan F. F. Carlson voro hans lärare — och han var icke den, som svek sin första kärlek. Hans doktorsdisputation "Ad historiam ecclesiae suecanæ temporibus a concilio Upsalensi proximis annotata" var hans första historiska arbete. Femtiotre år senare — 1901 — utkom hans hufvudverk "Sveriges politiska historia från konung Carl XII:s död till statshvälfningen 1772" i sin andra, af honom själf genomsedda, delvis omarbetade upplaga. Det behöfves intet vidlyftigt ordande om detta verks förtjänster. Hela den historiskt bildade världen vet, att Malmström i detsamma gifvit en bild af detta märkvärdiga tidevarfs politiska lif, som blifvit bestående och till hvilken den senare forskningen endast kunnat lägga en rikare utveckling af enskilda detaljer. Genom herraväldet öfver det oerhörda materialet, genom kritisk pröfning, genom noggrannt anförande af källor och genom moget och oväldigt omdöme står "Frihetstidens historia" alljämt som ett föredöme för vår historieskrifning och ett verk, där man sålän förgäfvos söker efter upplysning. Ett bevis på den uppskattning Malmströms lifsgärning rönt i fackmannakretsar gafs 1897, då med anledning af 75-årsdagen två särskilda festskrifter ägnades honom, den ena innehållande bidrag till Sveriges nyare, den andra bidrag till dess medeltids historia: äfven denna sistnämnda hade af Malmström odlats.



Efter porträtt.

F. D. RIKSARKIVARIE. — HISTORIKER.
F. 1822. † 12 September.

De yttre konturnerna af Malmströms lif erbjuda föga anmärkningsvärdt. 1849 hade han af F. F. Carlson kallats till docent i fäderneslandets historia. Därefter tjänstgjorde han några år vid universitetsbiblioteket, i ordnandet af hvars handskriftssamling han deltog, och begaf sig sedan 1852—53 med understöd af statsmedel på en utländsk resa, under hvilken han i de diplomatiska arkiven i Paris, London och Köpenhamn började sina samlingar till frihetstidens historia, hvars första del utkom 1855. Tre år senare blef han adjunkt i historia och statistik och utnämndes 1863, då andra delen blef färdig, till e. o. professor. Men sedan hotade arbetet att äfven, då emellertid

hans gamle vän Bergstedt ingrep och motionerade om ett anslag, på det han utan afbrott af akademiska funktioner måtte kunna fullborda arbetet, och nu kommo i rask följd de fyra sista delarne 1871—77. Sistnämnda år blef han innehafvare af den ordinarie historiska lärostolen i Uppsala efter Carlson, hvilken han följande år fick efterträda äfven som statsråd och chef för ecklesiastikdepartementet. Hans klena hälsa tvang honom emellertid att återgå till professuren redan 1880, men två år senare lämnade han den åter för att öfvertaga chefskapet för riksarkivet, som han behöll, tills han 1887 blef pensionsmässig. Af Svenska akademien var han ledamot alltsedan 1878.

Som synes deltog Malmström sålunda äfven en kortare tid i det politiska lifvet. Han hade under studenttiden varit informator för Louis De Geers yngre bröder och det synes icke minst ha varit den bekantskap denne då stiftat med honom, som gjorde, att han inkallades i statsrådet. "En pliktroggnare människa har jag icke känt", vittnar De Geer sedermera om honom i sina "Minnen". Till sin allmänna politiska hållning moderat-liberal var han det aldeles särskildt i kyrkliga frågor, något som han ådagalade redan genom de uppsatser i den af honom och Bergstedt 1850—52 redigerade "Tidskrift för litteratur" — tillika Sveriges första historiska tidskrift — och som äfven inbragte honom säte som lekmannaombud för Strängnäs stift å det första kyrkomötet 1868.

Malmström var gift tvenne gånger, först med Eva Mathilda Carolina Tigerschiöld, sedan med Magdalena Philippina Kyber, men efterlämnar inga barn.

SVENSKA BILDER OCH PORTRÄTT FÖR DAGEN.

Den första allmänna svenska missionskonferensen hölls den 11—15 sept. i Betesda kyrkan i Stockholm. I konferensen, hvars ordförande voro prins O. Bernadotte och d:r Karl Fries, deltog 310 ombud för svenska kyrkans mission samt rikets samtliga sällskap för evangelisk verksamhet i icke kristna länder och bland judarne. Förhandlingarne vid mötet voro dels enskilda, dels offentliga. Vid de förra behandlades missionstekniska frågor, vid de senare ämnen af allmänare innebörd, ägnade att i vidare kretsar sprida och stärka intresset för mission.

Sverige intager en af de allra främsta platserna bland världens missionerande nationer. Dess årliga



FÖRSTA ALLM. SVENSKA MISSIONSKONFERENSEN I STOCKHOLM. Gruppbild af ordförande och sekreterare. (Foto. H. 8. D:s Stockholmsfoto.)

ga budget för missionsändamål belöper sig till kr. 1,270,588. År 1911 såldes gen. svenska missioner 81 tusen ex. af bibeln, bortgäfvos 8,000 biblar och utdelades 222,000 traktater. Sju högre läroanstalter med 185 elever och 527 skolor med 14,678 lärjungar voro i gång under året jämte 10 industri-skolor med öfver 400 elever. I 16 barnhem funnos 1,033 skyddslingar, i 17 sjukhus vårdades 8,000 patienter o. s. v.

Sittande, fr. v. t. h.: Gener. frih. A. Rappe, (3:e v. ordf.), prins O. Bernadotte (1:e ordf.), bisk. H. Danell (1:e v. ordj.); stående, fr. v. t. h.: Mission. W. Sjöholm (1:e sekr.), past. J. Lindgren (2:e sekr.), d:r K. Fries (2:e ordf.), Lekt. P. P. Waldenström, ej å gruppen, (2:e v. ordj.).



FRU MARIA EKMAN, f. Lavonius.

Fru Maria Ekman har i dagarne donerat 200,000 kr. till upprättande af en "Oscar Ekmans professur i ortopedi" vid Karolinska Institutet i



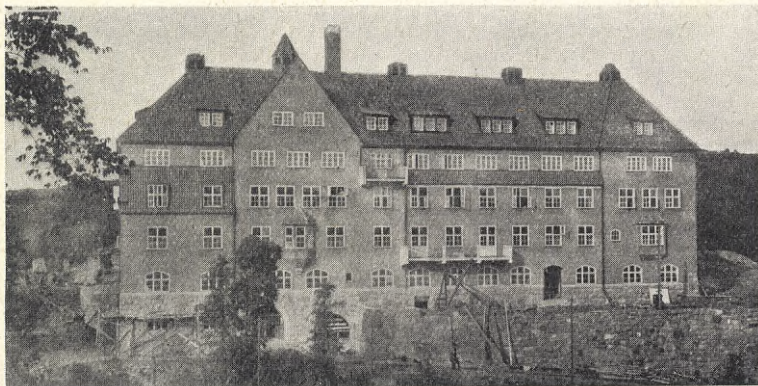
PATRIK HAGLUND.

Stockholm med det förbehåll att doc. vid Institutet, med d:r Patrik Haglund (se H. 8. D. n:r 48) utses till professurens förste innehafvare.



W. PHILIPSON.

Arbetskolan för vanföra i Göteborg kan inom kort, tack vare enskildas och kommunens offervillighet, lämna de hittills disponerade, alltför trånga skollokalerna i huset n:r 4, Pusterviksgatan, för att flytta in i en för skolan nyuppförd rymlig och tidsenlig byggnad vid Änggården, Göteborg. Ritningarne till byggnaden ha utförts af arkitekt E. Torulf.



ARBETSSKOLAN OCH KLINIKEN FÖR VANFÖRA I GÖTEBORG, den äldsta och största i Sverige, i sin nya byggnad.

V. häradshöfding *Walter Philipson* har till Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm överlämnat 100,000 kr. för en till minne af hans bortgångna hustru upprättad stiftelse, benämnd "Harriet Philipsons, f. Fränckel, stiftelse för anskaffande af ortopediska bandager åt vanföra", till förmån för mindre bemedlade vanföra i de fall då ej dylika anordningar kunna genom det allmännas försorg erhållas.



Foto. F. Anderson, Österås.

Klische: Benigt Stjefversparre.

Vid Österåsens lungots-sanatorium i Angermanland har i år öppnats en ny paviljong för funktionärer i statens tjänst, hvilka på grund af bröstsjukdom äro i behöf af sanatorievård. Paviljongen har i uppförande kostat 54,000 kronor.

Vidst. bild:
NYBYGD PAVILJONG VID ÖSTERÅSENS SANATORIUM för lungsjuka Statens tjänstemän.

Sveriges första motorlifräddningsbåt sjösattes den 4 sept. å Ängholmsvarfvet vid Långedrag i närheten af Göteborg. Båten, som tillhör Svenska sällskapet för räddning af skeppsbrutna, är den sjätte af dess lifräddningsbåtar och den första som framdrifves med maskinkraft. Ytterligare två motorbåtar äro beställda för sällskapets räkning. Den nu sjösatta båten, afsedd för Leufsta lifräddningsstation på norra Upplandskusten, har uppkallats efter sjökapt. R. W. Garberg i Gefle, som ett erkännande af hans energiska och oegennyttiga arbete i lifräddningsväsendets tjänst.

Båten afgick under befäl af kapten Sten Isberg den 14 sept. från Långedrag till Leufsta. Under färden komma ett stort antal hamnar att anlöpas för

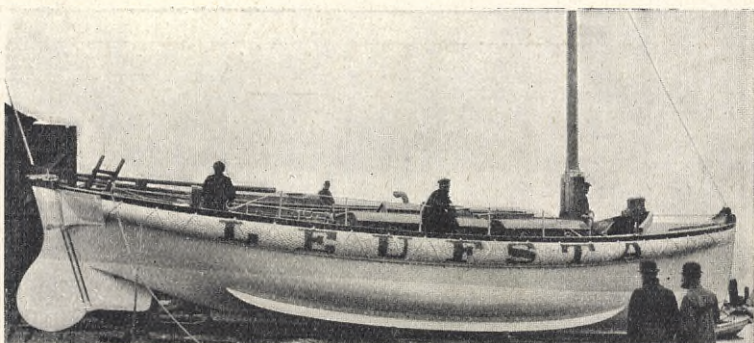


Foto. Buchaus, Göteborg

Klische: Benigt Stjefversparre.

SVERIGES FÖRSTA MOTORLIFRÄDDNINGSBÅT.

att lämna bidragsgitvare och andra intresserade tillfälle att taga den präktiga båten i betraktande.



Foto. Eom, Västerås.

Klische: Benigt Stjefversparre.

VÄSTMANLANDS REGEMENTES NYINVIGDA SOLDATHEM VID VIKSÄNG.

Ett soldatthem har af föreningen "Soldaternas vänner" uppförts vid Västmanlands regementes lägerplats Viksäng. Byggnaden, till hvilken ark. Arv. Grane, Västerås, utfört ritningen, har ett vackert läge och är präktigt inredd för sitt ändamål. Hemmet invigdes i närvaro af arméfördelningschefen, gen.-major Malm, landshöfding Wersäll m. fl. den 1 sept. med en högtidlig gudstjänst, vid hvilken biskop N. Lövgren officierade.

**RLIF MEDARBETARE
I HVAR 8 DAG.**

Skrif aldrig och fråga först — tid går därvid förlorad — utan insänd hvad Ni tror lämpar sig för tidningen, vare sig berättelser, uppsatser eller goda fotografier af tilldragelser för dagen. :: ::



Foto. Ahlqvist, Ljungby.

KRONPRINSEN (X) ANLÄNDER TILL BOLMSÖ (i Småland) I OCH FÖR ARKEOLOGISKA UTGRÄFNINGAR. Vid kronprinsens sida den bekante fornminnes-samlaren och forskaren, konduktören Eneström (se årg.: XII: 44).

Källad: Kem. A.-D. Bengt Silfverparre, Sölm-Gög.

Kronprinsen, med uppvaktning har den 11-12 september vistats på Bolmsö i Småland i och för arkeologiska utgrävningar. Han har därmed biträdd af den kände fornforskaren och samlaren, konduktören vid Halmstad-Nässjö järnvägar F. J. E. Eneström. Hr E., en lika flitig som högt värderad samlare af våra museer, var på sin tid Arthur Hazelius behjälplig vid hopbringandet af Nordiska museets skatter. För sina förtjänster om svensk fornforskning har hr E., utom offentliga erkännssamma omnämmanden, hedrats med Vitterhets-historie- och antikvitetsakademiens medalj

* * *

En orienteringslöpning till fots anordnad af Vendes artilleriregemente för officerare inom första arméfördelningen, ägde den 7 dennes rum i trakten af Kristianstad. Till deltagande hade anmält sig 191 officerare. Täflingen vid hvilken kronprinsen var närvarande, gällde kronprinsens vandringspokal, ifjor vid en liknande täflan eröfrad af



Foto. Tapper, Kristianstad.

ORIENTFRINGSLÖPNING FÖR OFFICERARE INOM 1:STA ARMÉFÖRDELNINGEN: T. v. kronprinsen och generalmajor v. Matern vid målplatsen; t. h.: deltagande officerare strax före starten vid Immeln.

Källad: Kem. A.-D. Bengt Silfverparre, Sölm-Gög.



Södra Skånska infanteriregementet. Starten skedde från Immeln station. Banans längd var 13 km. Segern tillföll Södra Skånska infanteriregementet, som sålunda behöll pokalen.

* * *

Kappseglingar voro den 8 sept. anordnade vid Karlskrona af C. B. E. (Karlskrona bateskader). 17 af flottans barkar deltog. Första priset hemfördes af Pojken, seglad af major N. V. Bille.

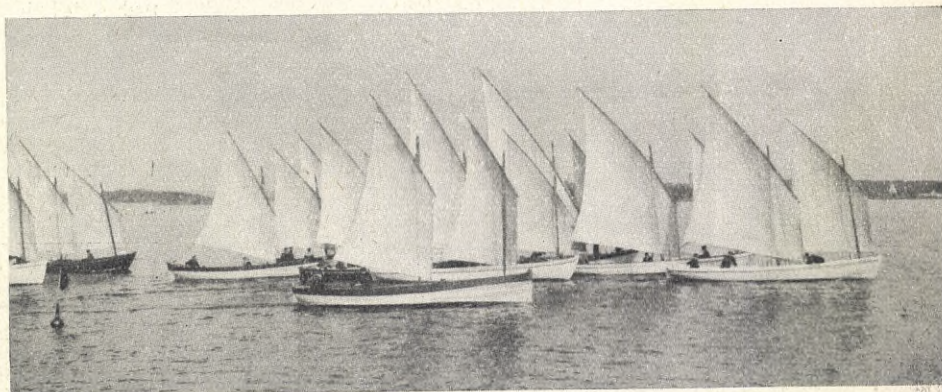


Foto. Karlson, Karlskrona.

KARLSKRONA BÅTESKADERS (C. B. E) KAPPSEGLING mellan sjutton af flottans barkar den 8 sept. Första pristagare "Pojken", seglad af major N. V. Bille.

Källad: Kem. A.-D. Bengt Silfverparre, Sölm-Gög.

KOLLISION UTANFÖR STOCKHOLM.



En svår sjöolycka inträffade på aftonen den 9 sept. utanför Blockhusudden på Djurgården, i det lastångaren "Alexandra" från Stettin på ingående till Stockholm rände på den lille mälångaren "Nya Upsala", då denne på färd från Skeppsholmen skulle gra in till Värtan. "Nya Upsala", som slungades åt sidan med ett gapande hål i bogen och kölen bräckt, måste för att icke sjunka sättas på grund. "Alexandra" hade fått endast obetydliga skador och fortsatte in till Stockholm. Vid kollisionen blevo flera af de ombordvarande på "Nya Upsala" skadade, därpå ett par personer så svårt, att de måst intagas på sjukhus. "Nya Upsala" har af bergningsångare införts till Ekensbergs varf.

Den hållna polis-

H. S. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

"NYA UPSALA" efter kollision med en tysk lastångare.

undersökningen har visat, att "Nya Upsala" bär skulden för olyckan.

*

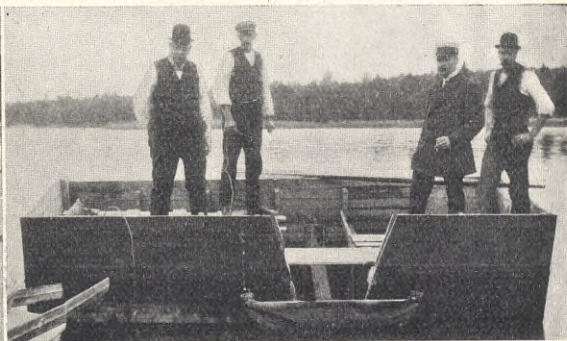
Forsmobron öfver Ångermanälven, färdig nu i dagarna, är Skandinaviens största brobyggnad. Den är 262 m. lång, väger 1,200 tons och bågspannet, af stål, har vid hjässan en höjd af 6 m., vid vederlagen 36 1/2 m. Bron befinner sig 49 m. öfver älvens yta, en svindlande höjd. Till jämförelse kan nämnas att Katarinahissens gångbro i Stockholm ligger endast 35 m. öfver Stadsgården. Den nya Forsmobron, hvilken betecknas som ett mästerverk af svensk ingenjörskonst, är konstruerad af ingenjör Carl Frænell och byggd af Motala verkstads nya aktiebolag. Kostnaden har belöpt sig till 398,900 kr.

T. h.: FORSMOBRON ÖFVER ÅNGERMANÄLFVEN, Skandinaviens största brobyggnad nu färdig

Foto. för H. S. D. af F. ANDERSSON, ÖSTERÅS.



Efter fot. graf.



Kliche: Kem. A.-B. Bengt Sjögrensvarv, Sthlm.-Gbg.

LÄCK-TÄTAREN. (Text å sid. 832).

MOBILISERING.

En insändare i en huvudstadstidning lät under de förgätliga olympiadagarna undfalla sig uttrycket: "Det kanske rent af kan börja kännas skönt att kallas svensk." Jag tillägger: En svensk, som undfått nåden att upplefva 1912 års tilldragelser, måste känna sig stolt. Pansarbåtsinsamlingen, Olympiska Spelen och slutligen en order om försöksmobilisering, som i däraf berörda trakter mottages med glad mod, offervillighet, ja, hänförelse, äro händelser, som sätta de nationella känslorna i dallring och som, hvar i sin mån, bära klara vittnesbörd om att — dessbättre — de samhällsupplösande och riksfördärliga läror, hvilka i hvardagslag göra sig så breda, icke trängt djupt i den sunda svenska samhällskroppen.

Den sistnämnda af dessa glädjeämnen, mobiliseringen, samlar i dessa dagar omkring sig det största intresse i alla samhällsklasser. Hvad är egentligen mobilisering? frågar sig dock mången oinvigd, och svaret på den frågan är ej möjligt att uttömmande gifva i en enda spalt men en antydan därom kan försökas. Det är i allra största korthet uttryckt arméens och flottans öfvergång från freds-förhållanden till krigsberedda formationer. Denna öfvergång utgör en revolution i alla en stats inre förhållanden, en revolution dock som ej får erbjuda tillfällen till öfverraskningar utan där allt är på förhand planlagt och beräknadt i de minsta detaljer. Alla statens funktioner ställas ögonblickligen till de militära myndigheternas förfogande: järnvägar, post, telegraf, länsstyrelser, kronofogdar, länsmän, pastorsexpeditioner, ja, de kommunala myndigheterna tagas för en tid fullt i anspråk.

I forna tider innebar ett krigsutbrott anskaffning icke blott af förnödenheter af alla slag utan äfven af krigsfolk och vapen, och öfvergången till krigsfot erfordrade en lång tidsrymd*. Redan Napoleon I förstod fördelen af och visste att genomföra snabb mobilisering vid sina krigsföretag och däri låg del-

vis grunden till hans framgångar, men till sin fulla rätt kom den omsorgsfulla och noggranna krigsförberedelsen först vid Preussens tre krig i senare hälften af förra århundradet. Allmänt känt är Moltkes anvisning vid erhållen kännedom om krigsutbrottet mot Österrike: "Tredje facket uppifrån till venster!"

Den preussiska stora generalstabens förberedande arbeten för kriget ha varit mönstret för såväl vårt eget lands som andra civiliserade länders mobiliseringsplaner och instruktioner, fältutrustningslistor m. m.

Dessa, som dagligen och stundeligen äro stadda under komplettering och förändring allt efter personal- och realförändringar, behandla alla upptänkliga förhållanden från nybildade stabers sammansättning till det minsta truppförband, berörande inkallelse, förplägnad, beväpning, beklädnad, utskrifning af hästar, rekvisitioner, packning i den minsta detalj i ammunitionsvagnar, packvagnar, sjukhuståg m. m.

* * *

I öfningshänseende är en försöksmobilisering pricken öfver i, kan man säga. De stora, i vårt land numera årligen återkommande fälttjänstövningarna bereda ju såväl befäl som trupp, fältmässigt anordnade som de äro, god öfning och erbjuda dem en förträfflig bild af det verkliga kriget, men en mobiliseringsövning icke blott liknar krigsförhållanden utan har precis samma förlopp som en verklig mobilisering och är därför så värdefull. Tyvärr lägga därmed förenade kostnader hinder i vägen för ett ofta företaget upprepande.

Viktigare än den militära erfarenheten af den nu företagna mobiliseringen synes mig dock den vissheten vara, att kallelsen till fanorna mötts af glädje och fosterländskt sinne. Måtte sådant sinnelag förkofras och stå sig, äfven då det gäller allvar! Då går gamla Sverige en ljus framtid till mötes.

G. R.



F. to. Sandberg, Söllefteå.

Klickat: Kom. A.-B. Bengt Sjöberg, Sthlm—Gbg.

INLÄGGNING AF PERSEDLAR I DE OLIKA FORMATIONERNA.

* Nu, då persedlar af alla slag och vapen skola finnas i förråd för hvarje man icke blott af flere årsklasser af den värnpliktiga krigsmaktens linietrupper utan äfven för reserver, skall mobiliseringen af en armé som förr erfordrade månader, vara slutförd på några få dagar.

MOBILISERINGENS FÖRSTA DAG.



Foto. Sandberg, Sollefteå.

1. DE MOBILISERADE BÖRJA ANLÄNDA TILL KASERNEN I SOLLEFTEÅ. — 2. KASERNGÅRDEN. Trängkårens chef, öfverstelöjtnant Festin (X). — I VÄNTAN PÅ INMÖNSTRING. — 4. INMÖNSTRING.

Kliche: Kem. A.-B. Dingt Silfversparv., Skim.-Gbg.

Redaktionen tillåter sig fästa särskild uppmärksamhet därvid att **HVAR 8 DAGS innevarande årgång utlöper med nästa nummer.**

De prenumeranter, som önska försäkra sig om hel ny årgång samt att erhålla tidningen utan afbrott, behagade redan nu förnya prenumerationen å 14:de årgången, Oktober 1912—September 1913.

Prenumeration — för hel årgång Kr. 5; för kvartal Kr. 1:25 — emottages i hvarje Bokhandel, i Tidningsaffärer samt å hvarje Postkontor.

EMANUELSON.

(EFTER NÅGRA GAMLA DAGBOKSANTECKNINGAR.) FÖR H. 8. D. AF ALVAR BODE.



Om man kan säga att en ung mans klättring på den halkiga sociala Jakobsstegen nu för tiden mera karaktäriseras af de periodiska ryckningarna uppför hvarje trappsteg än af ett lugnt och jämnt framåtskridande, så är Sven Adolf Emanuelson i alldeles särskild grad en tidstyp.

En nykläckt student skuggar med handen öfver ögonen för att skydda sig mot den nya alltför skarpa belysning han blir utsatt för, när han på en gång — fortare än han själf kan fatta — blifvit man. Han känner att lifvet är något oerhördt och blir förvirrad — stundom så förvirrad att det dröjer några år innan han hämtar sig och börjar klifva vidare. Sven Adolf Emanuelson var inte student. Han hade aldrig känt denna häpnande tjuuning att på en gång blifva man. Han hade börjat sin klättring på ett plan, där mognaden sker sakta och säkert. Det var därför helt och hållet emot naturens ordning att försynen en vacker dag med ett kraftigt tag i rockkragen slängde honom upp på en högre social afsats än han någonsin drömt att komma på. Jag tror heller aldrig att han riktigt hämtar sig efter denna himmelsflykt, ty han dunsade så kraftigt mot afsatsen att han knåade ner på hasorna och nog blir sittande där i hela sitt lif.

Emanuelsons försyn var en fabriksdisponent. Denne upptäckte en dag på en järnvägsstation den pigge linhåriga, litet förvuxne pojken, som tvärsäkert och med tilltalande hänsynslöshet å ämbetets vägnar uppehöll ordningen bland såligt fulla bönder och resekoltriga kärringar. En smal hvit rand glänste den gången om Emanuelsons rockärm — hans ögon hängde hungrigt fast vid stationsmästarens breda silfverband, som på äktigt och vältalande syntes borga för att bärarens flegmatiska fetma utgjorde lönen för ett plikttröget och snörrätt lif. Det var nästan som om han haft medalj på det.

Då viftade fabriksdisponenten med en hundralapp framför Emanuelsons näsa. Han hade sett att det var gry i pojken och rullade upp några bländande taflor för honom. Emanuelson såg plötsligt, att han själf kunde blifva en af dessa fina herrar, som han så ofta beundrat, när de förnämt och maktmedvetet rullade ut ur andraklasskupéerna och stolt kastade sina reseffekter i famnen på bugande hotellvaktmästare. Fabriksdisponenten viftade ännu en gång med hundralappen och — Emanuelson blef handelsattaché i margarin.

Den dag då han i handskar och ny ytterrock, med orderboken stickande upp ur fickan och en skinande brandgul väska i handen gjorde sin entré på fädernebyns station, var den stoltaste i hans lif. Med en eröfrares allbehärskande min lyfte han de små näpna profpaketerna på "Prima Växt" och "Vestgöta Ko" ur väskan och demonstrerade dem för sina beundrande vänner. Hans resa blef ett triumftåg.

Den dag Emanuelson vardt upphöjd hängde där en flickunge vid hans arm. Hvar hon kom ifrån, vete Gud. Hon måtte funnits där i lönn eller legat på lur. Nog af; nu fanns hon där. Hon var söt och han var kär. Som alla unga voro de starka i tron, köpte möbler på afbetalning och gifte sig en påskafton.

Det blef mycket bättre än det brukar blifva i sådana där förhastade fall, ty där funnos inga tillknäklade besynnerligheter i deras karaktärer. Inga stora skillnader, inga skrofliga ytor, som måste slipas jämna. De trängde utan svårighet in i hvarandras själar innersta skrymslen, förstodo hvarandra och blefvo lyckliga. Ja, jag är säker på att Emanuelsons lycka

nu skulle gällt som ett axiom — om inte hans Ottilia varit så fördubbladt svartsjuk.

Men denna olyckliga egenskap — som ligger till grund för den lilla historien jag nu skall tala om — skakade en gång den Emanuelsonska familjelycans grundvalar på det grufligaste.

En sommarkväll samma år som Emanuelsons blifvit gifta träffade jag honom på Strandpaviljongen i Helsingborg. Han var på resa och uppsluppen som en nygift man bör vara. Vi sutto till langt fram på natten och pratade om gamla gemensamma skolpojksminnen. Kan ske drucko vi litet väl mycket punsch, ty plötsligt fick Emanuelson en idé — han skulle absolut tala med sin fru i telefon. Jag försökte övertala honom att vänta till dagen därpå, ty han sluddrade litet på målet. Omöjligt! Det skulle ske genast, ögonblickligen. Han var väl kär, för tusan!

Emanuelson ringde. Han kom fram med detsamma — de bodde i Malmö.

— Gu-gumman lilla! Å-å ä-å de' du, Ottilia?

— De' är gu-gubben! Ty-ycker du om mej, Ottilia?

Antagligen var Ottilia yrvaken och tyckte att han också kunde varit i säng, ty jag hörde en lång rad hårdt smattrande ord i telefonen och Emanuelsons ansikte blef allt längre och dummare. Plötsligt frågade hon hvar han var. Han tvekade ett ögonblick. Blicken irrade hjälplöst och sökande omkring. Så ljög han fegt:

— Ja ä-å på Mollberg! Mollberg, festarru. Mä' en kund!

Det ringde af och Emanuelson kom sakta och slok-örad bort till mig. Han stirrade stelt och grubblande framför sig.

— Hon ble' så arg, så!

Och när han en stund djupsinnigt funderat på saken tillade han:

— De — de va allt dumt, du!

Jag motsade honom inte. Men när jag såg att själskvalen började kämpa med sömnen om herraväldet, tog jag honom under armen och följde honom hem. Då vi kommo till Mollberg, underrättade portiern att Malmö hade ringt.

Emanuelson sjönk ned i en soffa som om han fått slag.

— Mal-Malmö? frågade han idiotiskt med rösten åkande upp i falsett. Hans blick irrade slött mellan portiern och mig. Jag såg att hans tankar arbetade trögt och tungt. Han såg alldeles förkrossad ut och man behöfde inte vara fysionomist för att läsa hans anletsdrag. Slutligen stötte han fram, doft som en rossling:

— De, de' va tusan!

* * *

Nästa dag träffade jag honom vid middagen. Han hade inte hört ett dugg från Malmö och inte vågat ringa på. Han var ohyggligt nervös, hade badat, men förresten ingenting gjort. Jag försökte trösta honom så godt jag kunde. Det gick nog snart öfver — hon var nog inte så ond — fruntimmer bruka inte vara långsinta o. s. v. Och väl vetande att all oro kommer från magen tog jag honom med ner till strandpaviljongen på en bättre middag.

Där var friskt och härligt. Hafvet doftade salt och tång nordifrån och sundet var blått som Bosparen. Solen gnistrade på vågkrusen med tusentals silfverslantar och kunde gjort en Judas yr i mössan. Och seglarnes hvita väfvar hängde så slappt och lojt som om de inte önskat annat än ta sig en fridag här på denna härliga plats emellan Kronoborg och Kärrnan.

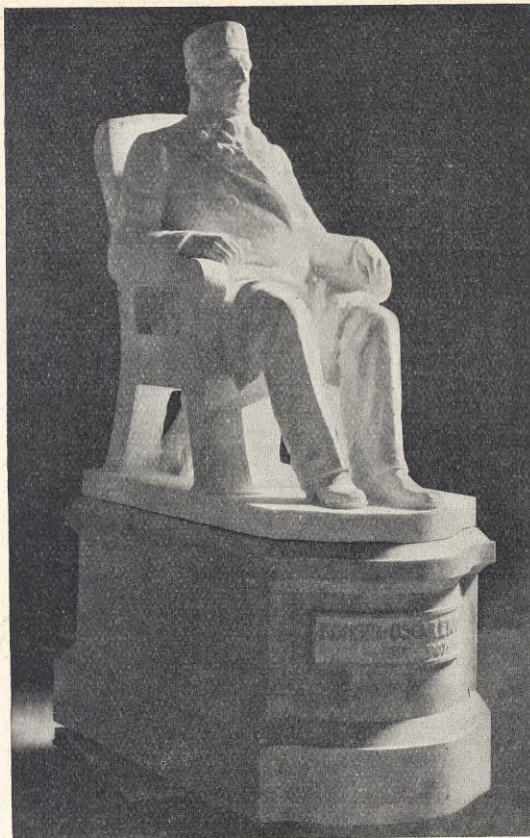
Men Emanuelson rycktes inte med af naturen. Hans hug var sorgsen och farhågorna återkommo som automatbrickor. Han kunde inte få historien ur tankarna. Och vid kaffet sade han filosoferande:

— Om jag bara sagt hvar jag var! Men se jag vågade inte, för då hade hon trott att jag hade kvinns i sällskap. Hon ä så förbaskadt svart-sjuk! Vi tittade plötsligt upp vid att någon skarpt fixerade oss. Fru Ottilia Emanuelson stod vid bordet — arg som ett bi. Vi kände oss i det ögonblicket så obeskrifligt små och hade velat gifva mycket för att kunna bli osynliga.

Samtalet emellan makarna fördes från hans sida mycket spakt; från hennes mera häftigt än kärligt. Hon blossade af vrede och retade allt mera upp sig ju mer hon pratade. Jag fick afläggga ett detaljeradt vittnesmål, som mottogs mycket kyligt och avvisande. Vi skulle inte försöka inbilla henne, att vi varit ensamma herrar. Hon förstod nog. Och Gud nåde honom, om det hände en gång till. Då sköte hon honom.

Efter hand framgick det, att hon inte fått en blund i sina ögon på natten, tagit första tåg upp på morgonen och användt sina sista hushållspängar till biljetten. När hon inte funnit honom på hotellet, hade hon rusat rundt till alla hans kunder. Öfverallt hade hon frågat om de sett honom med en dam, och hotat skjuta honom, om hon mötte honom i kvinnligt sällskap.

När hon slutat sin berättelse blef det



Efter fotografen. Kliché: Bengt Silfverparre.
STATY ÖFVER GÖTEBORGSMECENATEN OSCAR EKMAN.

Konsulinnan Ekman, född Lavonius, har till Göteborgs Högskola skänkt en staty af framlidne konsul Oscar Ekman, som bekant Högskolans frikostigaste gynnare. Statyn, som är skulpterad af den i Rom bosatte svenske bildhuggaren Jonsson, är utförd i kroppstorlek och kommer att i dagarne uppställas i Högskolans Galleri.



II. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF. Kliché: Bengt Silfverparre.
"VALSVERK", GOTFR. LARSONS FÖRSLAG TILL INDUSTRI-MONUMENT, UPPSTÄLDT I KUNGSTRÄDGÅRDEN I STOCKHOLM.

mänhet väntar emellertid icke att få detta placeradt i Stockholm, men han hoppas kunna intressera någon annan stad, helst ett större industrisamhälle.

naturligtvis gråtkris och herrskapet fick ta vagn hem till hotellet för att försonas i lugn och ro. ren ha gått. Härom dagen träffade jag Emanuelson igen. Han berörde helt flyktigt det lilla intermezzot och var liksom litet generad. Familjelyckan var nu fullkomligt återställd — ett par småttingar voro den synliga bekräftelsen därpå.

— Hon är lika svart-sjuk, sade han med en obeskriflig blandning af vemod och stolthet. Men vet du jag tror nästan det är bäst så. Då vet man åtminstone att hon är kär.

Naturligtvis jakade jag — hans filosofi hade ju kommit till ett utmärkt lyckligt resultat. Och min blick sökte i hans fromma, punschfeta ansikte utleta den orsak, som gjort honom till föremål för en så underbar och glödande kärlek.

Skönhet kan det inte vara — Emanuelson liknar mest en sådan pepparkaksgris med korintögon, som han skänker sina barn hvar jul.

Utan att bry mig om att vidare grubbla öfver fenomenet, nöjde jag mig med att omskrifva ett gammalt godt ordspråk och fann — som så ofta förr — att "underliga äro ena pigos vägar".

För några år sedan utlystes som bekant en täfling till ett svenskt industrimonument. Segrare blef Carl Milles, hvars grupp också är under utförande. Andra pris tilldelades på sin tid skulptören Gotfrid Larsson för förslaget "Valsverk". Modellen till detta monumentala verk — målad i granitfärg — har nu uppställdts i Kungsträdgården i Stockholm. Konstnären, som på så sätt önskat demonstrerasitt verk för en större all-

ETT NORRBOTTNISKT PARADIS:
HÄLLAN, DÄR VÄRLDENS NORDLIGASTE ÄPPLEN MOGNA.



Efter fotografi.

TRÄDGÅRDEN FRAMFÖR VILLAN.

Kliche: Kem. A.-D. Bengt Sjöversparre, Sthlm.—Gbg.

Det är i stora delar af Sverige en rätt vanlig föreställning, att växtligheten i landets öfre delar överallt är ytterst torftig, och sörlänningen tänker sig gärna vår nordligaste provins såsom uteslutande kal och ofruktbar. Ett par kilometer från Piteå, således i närheten af 65-te breddgraden, finns en i hela Norrland och vida därutöfver berömd anläggning, som nästan förefaller att vara skapad blott för att utgöra en levande dementi på en sådan uppfattning. Det är bankdir. G. Ringius' trädgård på egendomen Hällan, en af traktens förnämsta sevärheter och en vallfartsort för turisterna. För en med förhållandena obekant främling, som en vacker sommardag föres dit ut, ter sig också denna trädgårdsanläggning rent af underbar. Den utmärker sig för en syländsk vegetation; där odlas bl. a. fruktträd, mest tidigt mognande äppleträd såsom stor klar astrakan och en del ryska tidiga sorter. Det anses också att det är den nordligast belägna trädgård i världen, i hvilken äpplet mognar. Af parkträd förekomma praktexemplar af *Pinus pichta*,



Efter fotografi.

VY FRÅN TRÄDGÅRDEN.

Kliche: Bengt Sjöversparre.

P. cembra, *P. alba*, *Larix sibirica*, *Pinus pungens argentea*, af löfträd ett särdeles vackert exemplar af äkta Ornäsbjörken, lönn, lind, poppel m. m. Men alla mest frapperar trädgården genom sin rikedom af blommor — rosor, pelargonier i alla färger, fuchsior — mycket vackra slokande varieteter af dessa hänga här och hvar i träden — *chrysanthemum frutescens* — för att ej tala om dahlior, en mångfald varieteter af *Lathyrus*, astrar o. dyl.

Den underbart vackra trädgården med sina springvatten och byster vittnar i sin helhet om ägarens stora odlareintresse och omsorger.

Den anlades på 1870-talet af nuvarande ägarens fader, telegrafkommissarien L. A. Ringius; vid dennes död 1902 öfvertogs den af sonen, som då redan länge jämte fadern ägnat sig åt trädgårdens försköning. Hr:na R. ha båda vid flera utställningar erhållit pris för frukt. Vid Stockholmsutställningen 1897 fick bankdirektör R. guldmedalj för rosor.

H. H

General Nogi, den japanske fältherren som vid sitt namn knutit den af krigarära omsträlände beteckningen "Port Arthurs eröfrare", har frivilligt och följt af sin hustru gått i döden för att därmed enligt gammal japansk tradition hylla sin aflidne kejsares minne. Den ur västerländsk synpunkt ohyggliga handlingen begicks genom "harakiri" i Tokio den 13 sept. omedelbart efter de religiösa ceremonier, som beledsagade kejsar Mutsuhitos begravningsakt.

Kiten Maresuke Nogi var född i Osaka den 11 nov. 1849 och tillhörde den ansedda Choshuklanen. Hans uppfostran gick i uteslutande militärisk riktning. Sina första krigiska lärospån gjorde han under upprorsåren 1868-71, då han med lysande tapperhet deltog i de blodiga striderna mot insurgenterna. Sistnämnda år blef han major, befordrades 1877, då han deltog i bekämpande af Satsumaupproret, till brigadstabschef. År 1880 blef han öfverste och 1885 generalmajor. Året därefter besökte han Europa för att studera dess härväsen. Under det japansk-kinesiska kriget deltog Nogi i flera fältslag och anförde den första stormkolonnen vid eröfringen af Port Arthur den 20-21 nov. 1894. År 1896 utnämndes han, efter att förut ha upphöjts till baron, till militärguvernör öfver Formosa, hvars vilda stammar han underkufvade, på två år pacificerande ön.

Då kriget med Ryssland år 1904 utbröt, erhöll Nogi befälet öfver 3:dje japanska armén, med hvilken han i fem månader aug.-dec. 1904 belägrade den ryska fästningen Port Arthur. Sedan fästningen, den 1 jan. 1905 fallit, skyndade Nogi med sina trupper i ilmarscher till Mukden och bidrog väsentligt till den lysande seger japanerna här vunno öfver den samlade ryska armén under Kuropatkin. General Nogi hade i sitt äktenskap två söner, hvilka båda stupade i kriget mot Ryssland.



GENERAL NOGI (X) Port Arthurs eröfrare som begått "harakiri" för att följa sin kejsare i döden.

Under stora högtidligheter har i Borodino firats 100-årsminnet af det fältslag som där den 7 sept. 1812 utkämpades mellan ryska och franska trupper, de senare under kejsar Napoleons befäl. Segern hemfördes af fransmännen, men den köptes alltför dyrt. På valplatsen stannade 28,000 franska krigare, och den så starkt decimerade franska hären såg sig ur stånd att fullfölja fälttåget. Slaget vid Borodino, af fransmännen kalladt slaget vid Moskva, betecknar vändpunkten i Napoleons segrande bana. Hans stolta här slog till reträtt, och dess återtag vintern 1812 genom Rysslands ödemarker betecknades af en ändlös kedja af lik. Soldaterna segnade ner, utmattade af trötthet och hunger, fröso ihjäl eller föllo för ryska kulor.

Vid den nu firade minnesfästen närvaro ryske kejsaren och kejsarfamiljen, samtliga ministrar, de högsta militära och civila myndigheterna samt en mängd deputationer. Bland dessa senare voro äfven två franska, den ena officiell under ledning af general de Langle de Carry, den andra anförd af general de Torcy och företrädande de båda franska sällskapen "Souvenir francais" och "Sabretache", på hvilkas tillskyndan en fransk minnesvård öfver 1812 års krigare var afsedd att ininvigas. Monumentet blef emellertid ej färdigt utan endast provisoriskt, af trä och afsedd att längre fram utbytas mot ett af sten. Orsaken härtill är, att det af de båda franska

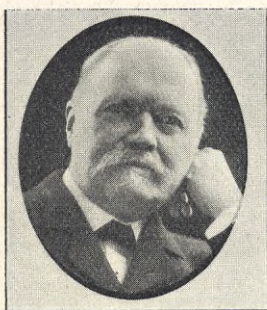
sällskapen beställda minnesmärket, en granitpyramid, under transporten pr båt till Ryssland gick till botten, då ångaren förliste på holländska kusten. Den knappa tiden tillät icke anskaffandet af en ny granitpelare, och man gjorde en kopia af trä. Det å vår bild synliga monumentet är rest till minne af de fallna ryska krigarne.



HUNDRAÅRS DAGEN AF SLAGET VID BORODINO högtidlighålles i närvaro af den ryska kejsarfamiljen.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data å nästa sida.



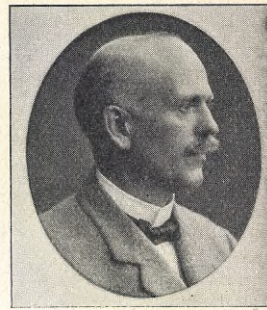
L. R. NYSTRÖM
Öfverintendent. — Stockholm.
75 år 29 Sept.*



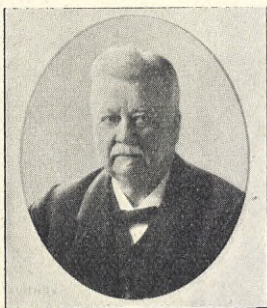
P. F. BJÖRKMAN.
Postmästare. — Kalmar.
60 år 15 Sept.



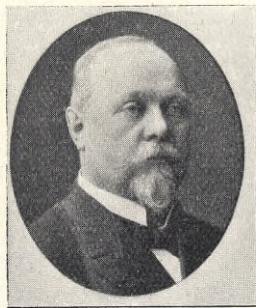
J. M. PAULI.
Jägmästare. — Kloten.
55 år 22 Sept.*



E. V. SAHLIN.
Lektor. Fil. Dr. — Stockholm.
50 år 19 Sept.*



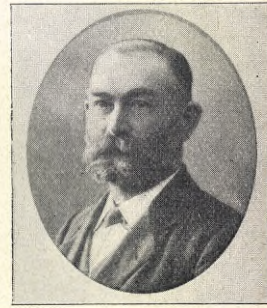
J. FORSSBLAD.
Handlande. — Jönköping.
75 år 17 Sept.*



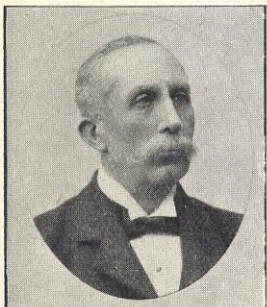
C. A. STÅLBERG.
Direktör. — Eskilstuna.
60 år 11 Sept.*



A. B. VALLENTIN.
Verkst. Direktör. — Stockholm.
50 år 8 Sept.



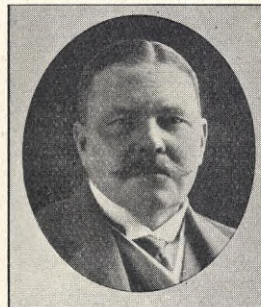
J. P. J. LAMBERTH.
Kantor. F. d. Kommunaln.-ordf.
— Skeda. 50 år 17 Sept.



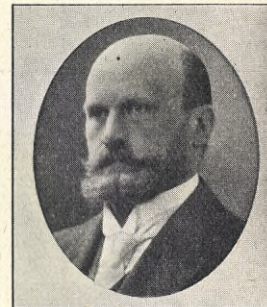
A. O. ALRUTZ.
F. d. Byggnadschef — Stock-
holm. 70 år 15 Sept.*



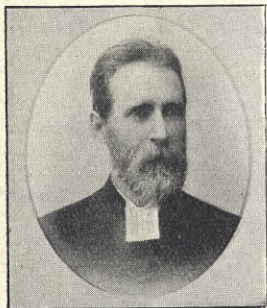
P. A. V. NETTELBLAD.
Öfverfätläkare. — Stockholm.
60 år 15 Sept.*



S. A. A. LINDMAN.
Konteramiral. F. d. Statsmini-
ster. — Stockholm. 50 år 19 Sept.
(Se årg. VI:45 o. följ.)



G. AHLSTRÖM.
Professor. — Lund.
50 år 25 Sept.*



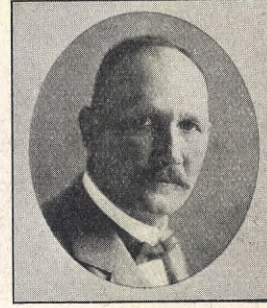
J. M. N. WIESELGREN.
Kyrkoherde. — Göteborg.
60 år 19 Sept.



J. P. WENDT
Major. Gymn.-lär. Brandchef.
— Karlstad. 60 år 13 Sept.



K. A. VON SYDOW.
Läroverksadjunkt. — Veners-
borg. 60 år 13 Sept.*



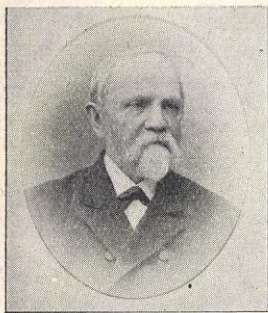
J. B. RISBERG.
Lektor. Fil. Dr. — Linköping.
50 år 23 Sept.*



VECKANS PORTRÄTTGALLERI



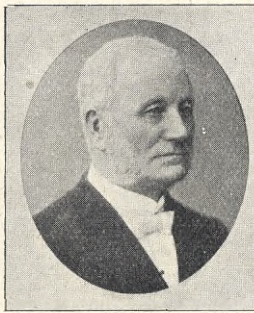
* Data nedan.



L. H. GYLLENHAAL †.
Friherre. F. d. Akademi-
mästare. — Upsala.
F. 21. † 9 Sept.*



J. E. LARSSON †.
Disponent. — Sandarne.
F. 43. † 6 Sept.*



O. LISELL †.
Handlande — Malung.
F. 46. † 6 Sept.*



A. S. J. K. FERNSTRÖM †.
Ingeniör. — Karlshamn.
F. 59. † 2 Sept.*

LUDVIG NYSTRÖM. U. löjtn. v. Svea art. reg. 58, major i armén 86. Intendent v. K. Husgerådskammaren sedan 75, förste hofintendent 90, öfverintendent 04.

JAMES PAULL. Stud.-ex. 76, e. jägmästare 80, förestånd. f. Kolleberga skogsskola 92, und.-lär. v. Ombergs skogsskola 94, jägmäst. i Olands rev. 97, jägmäst. i Klotens rev. o. föreståndare f. Klotens högre skogsskola 01. Led. af Örebro Hushålln Sällsk. förvaltn.-utsk. sedan 08, ordf. i dess församling 09. Landstingsman sedan 02, ordf. i komm.-st. sedan 02, ordf. i vägstyr. o. sjukstuge-styr.; v. ordf. i skolråd.

ENAR SAHLIN. Stud.-ex. 81, fil. dr. 88, doc. i Upsala 88—94, förestånd. f. den teoret. profårskursen i Upsala 90—94, lektor i Örebro 94—99, rektor i Falun 99—07; lektor i Stockholm v. Norra Latinlärov. 07—11, v. Östermalms reallärov. sedan 11. Led. af Örebro fattigv.-styr. 96—97; ordf. i Stockh. läraresällskap 09—11. Led. af Riksd. A. K. 97—99.

JACOB FORSSBLAD. Egnade sig efter avslutade studier åt jordbruk inköpte egendomen Sjöbonäs i Hjo landsförs. Aflyttade 82 t. Jönköping o. innehar där agentaffär. Var på sin tid ordf. i nämnda landsförsamls komm.-stämma.

AUGUST STÅLBERG. Genomgick Eskilstuna tekn. skola o. anställdes som ingeniör v. Husvarna mek. verkstad, blef senare verkstadschef derst. Inköpte läsåbriken E. A. Næsmann & Co. i Eskilstuna 81. Verkst. direktör i N. Söderm. jernv. A.-B. o. i Mälardalen; styr.-led. i E. t. elektr. A.-B. (ordf.) o. i Munktelles verkst. A.-B. Led. af drätselkammaren 84—10, där af ordf. i 21 år; sedan sistn. år ordf. i stadsfullmäktige; ordf. i slakthusstyr. o. brandstyr., led. af byggn.-nämnden; ordf. i styr. i spritförsäljn. A.-B., ordf. i lasaretskommittén; styr.-led. i Sv. stadsförbundet o. Städ. allm. brandst. bol. Ordf. i komm. f. Sörmland f. Baltiska utställn., ordf. i Stadsförbundets kommitté f. utarb. af normer f. städernas bokföring. Fullmäktig i Sv. arbetsgivarföreningen. Mångårig landstingsman.

OTTO ALRUTZ. Afg. ex. fr. Tekn. Inst. 62, anst. v. Stat. fyrbyggn.-arb. 62—63, v. anlägg. af Jönk. vatt.-ledn. 64—65; förste verk. v. Stockh. vatt.-ledn.-verk 66, ing. o. chef derst. 71—95; arb. chef f. Stockh. gatulägn. o. trumbygn. arbeten 71—75. Tf. byggnadschef i Stockholm 94, ord. 95—08. Tekn. rådgivare o. kontroll. v. Stockh. slakthusbyggn. 08—12.

ANTON NETTELBLAD. Stud.-ex. 70, med. lic. 80, med. hedersdr. 10. Sjukh.-läk. v. Garn-sjukh. i Stockh. o. läk. v. Art. o. ing. högskolan 80—82; andre bat.-läk. 80—97; reg.-läk. v. Söderm. reg. 97—1900, v. Litreg. drag. 1900—07. Fördeln. läk. v. V. arméfördeln 1900—07, öfverfältläk. i Fältläk.-kåren 06, ff. öfverfältläk. o. led. i Medicinalstyr. 06—07, öfverfältläk. o. chef f. Arméförvalt. sjukvårdsstyr. sedan 07; Led. af Det svenska friv. sjukvårdsväsendets centralråd, led. af Krigsvet. Akad.

GUSTAF AHLSTRÖM. Stud.-ex. 81, med. dr. 90, prakt. läk. i Göteborg 90—10, läkare v. ögonsjukh. derst. 93. Professor i oftalmiatrik v. Lunds

Univ. o. öfverläkare v. Lunds länslasarets oftalmiatrik. afd. sedan 10. Medicinsk för.

KRISTIAN VON SYDOW. Stud.-ex. 71, fil. kand. 76, vik. adj. i Venersborg 76—78, profår i Upsala 78—79, ex. lär. derst. 79—81, adj. i Venersborg sedan 81. Led. af stadsfullmäktige derst., ombudsm. f. Danielsonska fonden sedan 97, sekr. h. Ellfsb. läns n. Hushålln. Sällsk. sedan 88. Styr.-led. i Ensk. Banken i Venersborg, i Sparbanken, i Räfte- o. Kap.-försäkr. Anst.; v. ordf. i styr. f. slöjdb.- o. tekn. skolan. Inneh. Ellfsb. läns Hushålln. Sällsk. stora guldmedalj.

BERNHARD RISBERG. Stud.-ex. 81, fil. dr. 92, lektor i latin o. modersmålet i Linköping sedan 94. Utgivit flera diktsamlingar: "Dikter" (93), "Vallmo och Blåklint" (06), "På nyckelharpa och violon" (08), o. till 50-årsdagen "Den osynliga kedjan". Utg. översättningar af klass. dikter, prisbelönta af Sv. Akad. o. Göteborg. K. Vet.- o. Vitt.- Samh. Ehöll af Sv. Akademiens kungl. priset f. framstående lyrisk diktning o. metr. författarskap 08. Utg. vetenskapl. afhandl. i klass. filologi, svensk litteraturhist., metrik m. m.

HERMAN GYLLENHAAL †. Stud. ex. 37, jur. kand. 44, auskultant i S. Höfr. 45, i G. Höfr. s. å., e. o. kanslist därst. 46 och brottmålnot. 47; elev v. Degeberga Landtbr.-inst. 50—51, led. af Skaraborgs läns Hushålln.-sällsk. beredningsutskott 59—67, ordf. i Hushålln.-sällsk. 62—67 o. dess hederledamot sistn. år. Tf. räntmästare v. Uppsala univ. 69, ord. 70—94. Stadsfullm. i Uppsala 73—84. Led. af styr. f. Ultuna Landtbr.-inst. 74—78, skattm. i Uppsala läns Hushålln.-sällsk. 75—02 o. inneh. af Hush.-sällsk. guldm. Ordf. i Fattigv.-styr. 75—77. Landstingsman 77—82. Led. af Riksd. A. K. 77—79, led. af Bevilln.-utsk. 67, af tillf. utsk. 69. Hedersled. af Vestgöta Nation i Uppsala.

ERIK LARSSON †. Bruksbokhållare 59, v. Sandarne a.-b. 75, disponent f. samma bolag 91, styr.-led. derst. 98. Led. af Centralstyr. f. Helsingl. E. Bank sedan 02; led. af styrelserna f. Söderhamns Sparbank, Bergvik-Ala Nya a.-b., Dala—Helsingl. jernv., Ostkustbanans a.-b. Led. af styr. för Ljusne ellis flottningförening under 35 år, där af 20 säson ordförande. Under mer än 20 år led. af Söderhamns stadsfullmäktige, dess v. ordf. samt ordf. i Beredn.-utsk. Led. af kyrko- o. skolråd, led. af länets pröfn.-nämnd, led. af direktionen f. S. hamns lasarett o. af styr. f. Elementarlärov. f. fil. Mångårig landstingsman.

OLOF LISELL †. Inneh. af firma i Malung med samma namn. Landstingsman sedan 84. Led. af kyrko- o. skolråd, ordf. i vägstyr., styr.-led. i Mora—Veners jernv. o. i Vermlands E. Banks kontor i Malung.

ALFRED FERNSTRÖM †. Började 82 uppköp af gatsten i trakten af Matvik, förvärfvade senare stenafverkningsrättigheter v. Karlshamn, utvidgade betydligt den affär derst. som bär hans namn och hvilken firma numera är den största i sin branch i Norden.



FRÅN DE SVENSKA BRASILIEFARARNES LIDANDES DAGAR: T. v. Svenskt nybyggarehem. — T. h. Afresan för hemfärden till Sverige. Se text å nästa sida.

Efter originalfotografier tagna af en af de utreste, nu återkomna Brasiliefararne.



Foto. Holm, Jönköping,

SVENSKA SPÅRVÄGSFÖRENINGENS MÖTE I JÖNKÖPING.

Kliche. Beng. Sjöström.

Svenska Spårvägsföreningen hade den 11—12 sept. årsmöte i Jönköping. Samtliga spårvägsanläggningar i Sverige voro företrädade med undantag af Stockholms norra spårvägsaktiebolag, som för ett par år sedan utträdde ur föreningen. Till ledamöter i föreningens styrelse återvaldes kapten E. Hjortsberg Stockholm, och direktör E. Zell, Göte-

borg hvilka voro i tur att afgå. Förutom dessa utgöres styrelsen af direktörerna O. Lange, Helsingborg och Hultqvist, Norrköping, samt ingenjör C. A. Reuterswärd, Jönköping. Den afgående styrelsesuppleanten direktör L. J. Ericsson, Upsala, återvaldes. Vid mötet höllos ett flertal föredrag öfver spårvägstekniska frågor.

Till bild å sid. 823.

Läck-Tätaren, är en ny, af mekanikern hr Oscar Peterzen i Enskede konstruerad apparat till tätande af läckor å fartygsskrof, som i dagarne undergått förnyade prof utanför Enköping. Inspektören för passagerareångfartyg i rikets S. Ö. distrikt, bekräftade därvid sina tidigare gjorda, fördelaktiga uttalanden om uppfinningen, hvilken han anser vara särdeles effektiv för omedelbart förhindrande af vattnes inträngande i fartyg vid fall af större eller mindre läckor.

Apparaten tillsluter icke blott uppkommen läcka, utan är så konstruerad, att reparatören kan gå ned i den och arbeta på skeppssidans lagning såväl inombords som utombords.

Det framhålles, att apparaten äger större förutsättningar att vid sjöolyckor rädda lif och egendom än all annan i säkerhetssyfte hittills anbefald räddningsmaterial.

* * *

Till bild å sid. 831.

Efter storsträjken lämnade, som bekant, ett stort antal svenska arbetarefamiljer sina hem i Kiruna och begäfvö sig till Brasilien, af ansvarslösa emigrantvärfvare utmålade som ett paradys. Inom kort fick man i prässen läsa upprörande skildringar om de vidriga öden de svenska utvandrarne gått till mötes. Sorgebuden kommo allt tätare, och till sist trädde svenska staten emellan, lämnande de olyckliga Brasiliefararne fri resa hem till det fädernesland, de så lättsinnigt öfvergifvit.

Vi äro i dag i tillfälle att visa ett par bilder från de svenska utvandrarne Brasilievistelse, ställda till vårt förfogande af en af de hemkomna arbetarne.

För fotografer att beakta:

Fotografifirma, som insänder fotografier med ensamrätt för H. 8 D. och ej lämnar samma eller liknande fotografier till annan illustrerad tidning, kommer att i så fall utöfver vanligt honorar, få sitt namn utsatt på ett i ögonen fallande sätt, då meddelande härom lämnas vid insändandet.

Redaktionen.

INNEHÅLL

Landshöfding Karl Rydin (helsidesporträtt med nekrolog) — F. d. Riksarkivarie Karl Gustaf Malmström (porträtt och nekrolog). — Mobiliseringen (med bilder från inryckningsdagarne. — Missionskonferensen i Stockholm. — Donationer. — Staty öfver Göteborgsmecenaten Oscar Ekman. — Industrimonumentet "Valsverk". — Skolan för vanföra i Göteborg får ny tidsenlig byggnad. — Kronprinsen gör arkeologiska utgräfningar. — Militärsport. — Kappseglingar i Karlskrona. — Kolliderande ångare. — Sveriges största brobyggnad. — Ett nytt räddningsredskap vid sjöolyckor. — Svenska spårvägsföreningens årsmöte. — En norrlands lustgård. — De svenska Brasiliefararne. — General Nogis död. — 100-årsminnet af slaget vid Borodino. — Emanuelson, ber. af Alvar Bode. — Veckans porträtgalleri m. m.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskildt medgifvande förbjudes vid laga påföljd.